

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC DEVELOPMENT IN A CHANGING WORLD

**PROCEEDINGS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 16-18, 2026**

**LVIV
2026**

SCIENTIFIC DEVELOPMENT IN A CHANGING WORLD

Proceedings of III International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

16-18 March 2026

Lviv, Ukraine

2026

UDC 001.1

The 3rd International scientific and practical conference “Scientific development in a changing world” (March 16-18, 2026) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2026. 916 p.

ISBN 978-966-8219-80-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific development in a changing world. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2026. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-development-in-a-changing-world-16-18-03-2026-lviv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2026 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2026 Authors of the articles

24.	<i>Іващук М. М., Масленніков С. О.</i>	129
	РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ СЕРЕДНЬОГО ТА ПОХИЛОГО ВІКУ ПІСЛЯ ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА У ВІДНОВЛЕННІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ	
25.	<i>Костенко С. Б., Ньорба-Бобиков М. М., Бурлак О. О., Чуп А. І., Швед А. В.</i>	134
	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ГЕРМЕТИЗАЦІЇ КОРЕНЕВИХ КАНАЛІВ	
26.	<i>Люлька Є. М.</i>	139
	МОРФОЛОГІЯ ВІНЦЕВОЇ ПАЗУХИ СЕРЦЯ ЛЮДИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТІЛОБУДОВИ	
27.	<i>Міщенко М. М., Іващенко Р. О., Жуков А. П.</i>	144
	КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ЯК ОСНОВА ВІДНОВЛЕННЯ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОЇ ТРАВМАТИЗАЦІЇ	
28.	<i>Мочерняк М. Л., Пасічник О. В.</i>	150
	ЕНДОТЕЛІАЛЬНА ДИСФУНКЦІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	
29.	<i>Мощенко Є. М., Ковальова Ю. О., Крохмаль Г. Д.</i>	152
	ПРОБЛЕМИ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ АНТИФОСФОЛПІДНОГО СИНДРОМУ	
30.	<i>Різничук Ю. В., Мочерняк М. Л., Кахно І. В.</i>	155
	ПСИХОСОМАТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ ШЛУНКА ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ	
31.	<i>Рушай А. К., Зборовський О. М.</i>	157
	МІСЦЕВА І СИСТЕМНА СТИМУЛЯЦІЯ РЕПАРАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ ЗОНИ АРТРОДЕЗУВАННЯ ГОМІЛКОВОСТУПНЕВОГО СУГЛОБУ ПРИ ЙОГО ТЯЖКИХ УРАЖЕННЯХ	
32.	<i>Тихонова Л. В., Гнучих К. О.</i>	163
	ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ЦИКЛУ СЛУ НА НЕРВОВУ СИСТЕМУ	
33.	<i>Ходак А. С., Скрипник А. А.</i>	166
	ПЕРЕДРАКОВІ СТАНИ ГОРТАНІ: КЛІНІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ТАКТИКА ВЕДЕННЯ	
34.	<i>Чубенко О. В., Гузенко Н. В., Чорна О. В.</i>	171
	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВАЛІДАЦІЇ МЕТОДУ ХРОМАТОГРАФІЇ В ТОНКИХ ШАРАХ СОРБЕНТУ ПРИ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ РЕЧОВИН ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ КОНТРОЛЮ	
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
35.	<i>Іванченко Д. Г.</i>	177
	ПОШУК ПЕРСПЕКТИВНИХ АНТИОКСИДАНТІВ СЕРЕД 8-АМІНОПОХІДНИХ 1-Н-БУТИЛТЕОБРОМІНУ	
36.	<i>Карпенко І. А.</i>	180
	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАКОНАГЛЯДУ В УКРАЇНІ	

ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ЦИКЛУ СНУ НА НЕРВОВУ СИСТЕМУ

Тихонова Людмила Володимирівна

Керівник – доцент, к.мед.н.

Гнучих Катерина Олександрівна

студент

Харківський Національний медичний університет

м. Харків, Україна

Вступ. Важливу роль у забезпеченні оптимального функціонування організму людини відіграють цикли сну, яким підпорядковуються практично усі процеси життєдіяльності. Цикли сну є основою для відновлення нервової системи, пам'яті, обробки емоцій, крім того, дозволяють стабілізувати психіку людини, забезпечують бадьорість та продуктивність. Дослідження вітчизняних та закордонних науковців засвідчують, що порушення сну мають негативний вплив на нервову систему, що може призвести до когнітивних порушень, розладів настрою, а також нейродегенеративних захворювань.

Мета дослідження: визначити вплив порушення циклу сну на нервову систему.

Матеріали та методи: аналіз наукових джерел та літератури за темою роботи, систематизація отриманої інформації.

Результати: Під час сну організм відпочиває та пристосовується до біоритмів. Окрім цього, сон також є показником фізичного та психічного стану здоров'я людини, у той час як його порушення, наприклад – недосипання, надто тривалий сон або часті нічні пробудження, стають причиною порушення загального стану організму. Порушення циклу сну призводять до таких розладів нервової системи, що пов'язані з психікою людини – надмірної сонливості, порушень уваги, роздратованості або пригніченого настрою, хронічної втоми тощо [1].

Дослідження підтверджують, що порушення циклу сну спостерігаються у 2-5% популяції, найбільша частка серед тих, хто працює за нічним графіком-до 38%, а також за змінним графіком – 26%. Збільшення частки осіб, що мають

порушення сну, спостерігаються під час повномасштабної війни внаслідок збільшення кількості стресових факторів та їх впливу на нервову систему [1].

Як засвідчують джерела, порушення циклу сну є гострим стресовим фактором, що негативно впливає на стан вегетативної нервової системи. Зокрема, це призводить до дисбалансу вегетативної нервової системи, спричиняє гіперактивацію симпатичного відділу та зниження тону парасимпатичного. Окрім цього, викликає також дисбаланс гормонів та хронічний стрес, оскільки впливає безпосередньо на стресову систему організму [2].

Порушення сну та його циклів спричиняє нейродегенерацію. Дослідження на основі моделей втрати сну на тваринах підтверджують, що періоди тривалого неспання, а також фрагментація сну мають тривалий вплив на нейрогенез, а також окремі популяції нейронів. Спостерігається втрата клітин та об'єму у нервовій системі, крім того, за умов втрати сну більше 24 годин знижується нейрогенез. Також після тривалої втрати сну активуються механізми пошкодження нейронів. На стан нервової системи негативно впливає безпосередньо хронічна, а не гостра втрата сну. Це може спричинити нейродегенеративні захворювання [3].

У деяких дослідженнях зазначається, що порушення циклу сну може призвести до таких наслідків, як інсульт, субклінічні цереброваскулярні захворювання, також це може мати суттєві когнітивні наслідки, зокрема це стосується розвитку деменції та хвороби Альцгеймера. Тобто порушення циклів сну пов'язані з несприятливими станами мозку та виникненням нейродегенеративних захворювань, про що було згадано попередньо [4].

Висновок. Таким чином, порушення циклів сну можуть мати різні прояви та різні причини виникнення. Незалежно від цього вони мають негативний вплив на стан нервової системи, зокрема слугують стресовим фактором, що негативно впливає на вегетативну нервову систему. Також це стає причиною порушень нейрогенезу та нейродегенеративних захворювань, які можуть виникнути у разі хронічних порушень циклу сну.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубенко Ф. Є., Реміняк І. В., Бабкіна Ю. А., Реміняк Ю. К. Порушення циркадного ритму сну. URL: <https://neuronews.com.ua/ua/archive/2020/2%28113%29/pages-28-33/porushennya-cirkadnogo-ritmu-snu#gsc.tab=0> (дата звернення: 28.02.2026)
2. Messa R. M. et al. The effect of total sleep deprivation on autonomic nervous system and cortisol responses to acute stressors in healthy individuals: A systematic review. *Psychoneuroendocrinology*. 2024. №168
3. Owen J. E., Veasey S. Impact of Sleep Disturbances on Neurodegeneration: Insight from Studies in Animal Models. *Neurobiol Dis*. 2020. №139
4. Gottesman R. F. et al. Impact of Sleep Disorders and Disturbed Sleep on Brain Health: A Scientific Statement From the American Heart Association. *Stroke*. 2024. №55 (3)